

2/8432

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

SAYI : B.12.0.A.SGB.0.03.610/ 29 73
KONU : Yazılı Soru Önergeleri

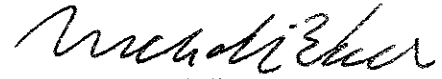
30 TEMMUZ 2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi:17.06.2009 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02- 14016 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan, Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Akif PAKSOY' a ait 7/8429, Manisa Milletvekili Ahmet ORHAN' a ait 7/8430, Denizli Milletvekili Ali Rıza ERTEMÜR'e ait 7/8431, Kırklareli Milletvekili Tansel BARIŞ'a ait 7/8432, Edirne Milletvekili Rasim ÇAKIR'a ait 7/8433, Bursa Milletvekili Kemal DEMİREL' e ait 7/8434 ve Kütahya Milletvekili Alim IŞIK'a ait 7/8435 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşleri ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

- 1- Görüş 7/8429 (6 sayfa)
- 2- Görüş 7/8430 (1 sayfa)
- 3- Görüş 7/8431 (8 sayfa)
- 4- Görüş 7/8432 (3 sayfa)
- 5- Görüş 7/8433 (1 sayfa)
- 6- Görüş 7/8434 (1 sayfa)
- 7 Görüş 778435 (2 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : Tansel Barış

Kırklareli Milletvekili

Esas no : 7/8432

SORU 1) Toprak Mahsulleri Ofisinin Açıklamış olduğu Hububat alım fiyatlarının, üretici çiftçilerimiz ve Ziraat Odalarımız tarafından çok düşük bulunduğu, açıklanan alım fiyatlarının, üretim maliyetlerinin çok altında bulunarak, bu fiyatların kabul edilemez olduğu ifade edilmektedir. Üretici çiftçilerimizin ve Ziraat Odalarımızın da ifade ettiği gibi TMO' nin açıkladığı alım fiyatları maliyetlerin altında mıdır? TMO' nin bu hububat alım fiyatlarını belirlerken, çiftçilerin girdi maliyetleri göz önüne alınmamış mıdır?

SORU 2) Ziraat Odalarımızın açıkladıklarına göre son bir yılda tarımda girdi maliyetlerin % 100'leri geçtiği halde, TMO tarafından açıklanan hububat alım fiyatlarındaki artışın ise % 8 civarında olduğu iddia edilmektedir. Ziraat Odalarımızın maliyet hesaplarında mı bir yanlışlık vardır? Yoksa TMO mi maliyetleri hesaplarken bazı girdileri hesaba katmamakta mıdır? Maliyet hesaplamalarında bu kadar uçurumun olmasının sebebi nedir?

SORU 3) Ziraat Odalarımızın açıkladığı maliyet artışlarına karşın, TMO' nin, çok düşük artışla hububat alımı yapmasını, TMO'ni çiftçilerimizin zor durumda kalmalarından yararlanarak, fırsatçılık yapıyor diye bilir miyiz?

CEVAP 1-2-3) 2009/2010 üretim yılında iklim şartlarının daha iyi seyretmesi nedeniyle buğday üretimin; 20,6 milyon ton seviyelerinde gerçekleşeceği tahmin edilmektedir. Üretimin yoğunluğuna bağlı olarak, TMO tarafından 1 Haziran 2009 tarihinde taahhütname ile alımlara başlanmış, piyasa fiyatlarının üretici aleyhine gelişmesini engellemek üzere 5 Haziran 2009 tarihinde müdahale alım fiyatı kademeli olarak artmak üzere Anadolu Kırmızı Sert Buğday için 500 TL/Ton olarak açıklanmıştır. Ayrıca Bakanlığımızca 2009 yılı ürünü tüm buğday çeşitleri için 50 TL/Ton prim ödenecektir.

TMO tarafından müdahale alım fiyatları belirlenirken; ürün maliyetleri, enflasyon oranı (Mayıs 2008/Mayıs 2009 ÜFE %-2.4), üretim miktarı, dünya piyasalarındaki gelişmeler, geçtiğimiz yıl fiyatları ve üretimin sürdürülebilirliği dikkate alınmaktadır.

Maliyetler, Bakanlığımızın Tarımsal Ekonomi Araştırma Enstitüsü'nce üniversitelerce yapılan çalışmalar çerçevesinde Kurum ve kuruluşların görüşleri de dikkate alınarak belirlenmektedir. TZOB (Türkiye Ziraat Odaları Birliği) ve ZMO (Ziraat Mühendisleri Odası) gibi kuruluşlar tarafından da maliyet çalışması yapılmakta olup sonuçlar Toprak Mahsulleri Ofisine gönderilmektedir. Bakanlığımız tarafından tespit edilen maliyetler ile TZOB gibi sivil toplum kuruluşlarının tespit ettiği maliyetler incelendiğinde, birim arazi için yapılan üretim masrafının yaklaşık olarak aynı olduğu, verim değerlerinden dolayı farklılık olduğu görülmektedir. Bakanlığımız tarafından yapılan maliyet çalışmalarında bütün girdiler dikkate alındığı gibi, tarla kirası(sadece % 3'lük bir kesimin tarla kiralamasına karşın) ve sermaye faizi gibi faktörler de dikkate alınmaktadır. TMO'nun (Toprak Mahsulleri Ofisi) açıkladığı fiyatların, maliyetin altında olması söz konusu değildir.

Bakanlığımız tarafından girdi maliyetlerinin düşürülmesi amacıyla, fiyat ile birlikte üreticilerimiz, üretim maliyetini artıran bütün faktörler göz önünde bulundurarak mazot, gübre ve sertifikalı tohumluk gibi desteklerle desteklemektedir.

Müdahale fiyatı; üreticilerin ürünlerini öngörülen fiyat düzeyinin üzerinde satması için belirlenen bir eşiktir. Burada amaç; üretici maliyeti, enflasyon, geçen yılki fiyatlar, dünya fiyatları, tarımsal sanayinin hammadde tedariki, tüketici fiyatları, üretimin sürdürülmesini sağlayacak kar marjı gibi çok sayıda faktörle piyasa istikrarını sağlayacak bir mekanizmanın kurulmasıdır.

TMO tarafından 2008 yılında, piyasa fiyatlarının üreticiler lehine seyretmesi sebebiyle müdahale fiyatı açıklanma gereği duyulmamış olup, müdahale alımı dışındaki müdahale araçları ile piyasa düzenleme işlemi gerçekleştirilmiştir. Emanet alım uygulamaları, ithalat, satış fiyatlarının ilan edilmesi ve satış yapılması gibi müdahale araçları etkin olarak kullanılmıştır.

Yeni hasat döneminde TMO tarafından 300'den fazla işyerinde alım yapılması planlanmış olup, alımlar devam etmektedir. Yapılan alımlarda herhangi bir problem ve üretici şikâyetiyle karşılaşılmamıştır.

SORU 4) Ziraat Odalarımızın yaptıkları hesaplamalara göre çiftçinin kurtarılması en azında ayakta kalabilmesi için Kırmızı sert ekmeklik buğdayın en az 525, Anadolu sert buğdayın ise en az 575 lira olması gerekirken, TMO' nin 475 lira olarak açıklamakta, hatta kalite düşüklüğü nedeni ile bölgemizde bu fiyatın 400 liraya kadar da düşeceği iddia edilmektedir. Bu iddialar doğru mudur?

CEVAP 4) 5 Haziran 2009 tarihinde TMO (Toprak Mahsulleri Ofisi) tarafından açıklanan müdahale alım fiyatları ve cari tarih itibariyle gerçekleşen ortalama alım fiyatları aşağıda gösterilmiştir.

Ürün Cinsi		Müdahale Alım Fiyatları (TL/Ton)				Cari Tarih İtibariyle Gerçekleşen Alım Fiyatları (TL/Ton)
		Haziran Temmuz Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	
Makarnalık Buğdaylar	Makarnalık Buğday	525	535	545	555	520
	Düşük Vasıflı Makarnalık Buğday	450	460	470	480	450
Ekmeklik Buğdaylar	Anadolu Beyaz Sert	500	510	520	530	500
	Anadolu Kırmızı Sert	500	510	520	530	500
	Beyaz Yarı Sert	475	485	495	505	475
	Kırmızı Yarı Sert	475	485	495	505	475
	Diğer Kırmızı ve Beyaz	450	460	470	480	452
	Yemlik	420	430	440	450	420
Arpa		375	385	395	405	372

Tablodan da görüleceği üzere açıklanan müdahale alım fiyatı ve gerçekleşen alım fiyatları arasında büyük bir fark bulunmamaktadır. Hatta bazı ürünlerde oluşan alım fiyatları, açıklanan müdahale alım fiyatlarının üzerinde gerçekleşmektedir. Bütün aktörlerin aktif olarak piyasada yer alması için politikalar oluşturulmuş ve kamuoyuna deklere edilmiştir.

SORU 5) Çiftçilerimiz %98 gibi büyük bir çoğunlukla kredi kullandıkları, açıklanan bu hububat fiyatları ile borçlarını ödeyemeyeceklerini, kredilerini kapatamayacaklarını, bu durumda bankalara olan kredi borçlarından dolayı hapse gireceklerini ifade etmektedirler. Çiftçilerimizin hapse girmemeleri için açıklanan bu hububat fiyatlarına ilave bir fiyat verilerek çiftçilerimizin hapse girmelerinin önüne geçecek midir?

CEVAP 5) Yukarıda (5. soru cevabında) tablo olarak da verildiği üzere TMO, 2009 yılında kademeli fiyat uygulayacaktır. Haziran-Temmuz-Ağustos ayları için belirlenen müdahale alım fiyatlarına Eylül-Ekim-Kasım aylarında 10 TL/Ton/Ay artış yapılacak olup, baz alınan Anadolu Kırmızı Sert Buğday için 500 TL/Ton olan fiyat, 530 TL/Ton'a çıkacaktır.

Ayrıca, Bakanlığımız tarafından son iki yıl 45 TL/ton olan destekleme prim miktarı 50 TL/ton'a çıkarılmıştır. Fiyat ve prim ile birlikte, mazot, gübre, toprak analizi ve sertifikalı tohum desteği dikkate alındığında üretici mağduriyeti söz konusu değildir.

Bununla birlikte; emanet uygulamasından yararlanan üreticilerimize %30 avans ödemesi yapılmakta veya düzenlenen makbuz senedi karşılığında uygun faiz oranları ile anlaşmalı bankalardan kredi kullandırılmaktadır.

SORU 6) Ziraat Odalarımızın açıklamalarına göre geçen yıl 40 kuruş olan arpanın bu yıl 35 fiyat verildiği ifade edilmektedir. Girdi maliyetlerinde düşüş mü olduda, arpaya geçen yılın da adlında bir fiyat verilmiştir?

CEVAP 6) Arpa için açıklanan müdahale alım fiyatı 375 TL/Ton olup, kademeli fiyat uygulaması sonucu bu ürünün Kasım ayı müdahale alım fiyatı 405 TL/Ton olacaktır. Arpa ile ilgili maliyet çalışmaları da, 1. sorunun cevabında açıklanan sistemle gerçekleştirilmektedir.

SORU 7) Çiftçilerimizin ifadelerine göre; geçen yıllara göre üretim kalitesinde ve miktarında % 75'e varan düşüş olduğundan çiftçinin çok zor durumda olduğu, TMO'nin açıkladığı hububat alım fiyatları ile tamamen yok olacaklarını ifade etmektedirler. Çiftçilerimiz bu feryatlarına çözüm bulunacak mıdır? Yoksa tamamen yok olmalarına göz mü yumulacaktır?

CEVAP 7) Hasadın başladığı günden bugüne kadar piyasalar, TMO ve Bakanlığımızın diğer ilgili kuruluşlarınca yakinen takip edilmiş, üreticilerimizin ürünlerini pazarlamada sıkıntı yaşamamalarını teminen, 1 Haziran tarihinden itibaren taahhütname ile alımlara başlanmıştır. 5 Haziran 2009 tarihi itibarıyla de alım politikaları ve müdahale alım fiyatları açıklanarak üreticilerden peşin alımlara başlanmıştır.

Bazı lokal bölgelerde kuraklık, aşırı yağış gibi sebeplerle kalite sorunu olmakla birlikte genel olarak üretimin geçtiğimiz iki yıla göre daha yüksek (Buğday üretimi; 2007-17,3 milyon ton, 2008-17,8 milyon ton, 2009-20,6 milyon ton) ve kalite açısından problemsiz olduğu görülmektedir.

Yukarıda yer alan sorulara verilen cevaplarda da açıklandığı üzere, üretici mağduriyetine sebep olmayacak şekilde fiyat ve politikalar belirlenmiş ve kamuoyuna deklere edilmiştir.